

Ympäristönsuojelun valvontaohjelma 2026

Ympäristöpäällikön hyväksymä 19.1.2026 § 1

Yleistä

Ympäristönsuojelulain (muutos 1166/2018) 168 §:ssä ja ympäristönsuojeluasetuksen (muutos 50/2019) 30 §:ssä säädetään valvontaohjelman laatimisvelvollisuudesta, ohjelman sisällöstä ja velvollisuudesta pitää ohjelma ajan tasalla. Lisäksi jätelain (muutos 834/2017) 124 §:ssä säädetään valvontasuunnitelman tekemisestä tiettyjen jätelain mukaisten toimintojen valvontaa varten, suunnitelma voidaan liittää ympäristönsuojelulain mukaiseen valvontaohjelmaan.

Valvontaohjelmaan kootaan tiedot ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen sekä jätteiden ammattimaisten keräyspaikkojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta. Valvontaohjelma sisältää siis luettelot valvottavista kohteista sekä suunnitelman niissä vuoden aikana tehtävistä tarkastuksista. Valvontaohjelman kohdeluettelot eivät ole julkisia. Valvontakohteiden tarkastustiheys perustuu riskinarviointiin, jonka periaatteet esitetään ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmassa vuosille 2026–2029.

Valvontaohjelma laaditaan vuosittain ja sen hyväksyy ympäristöpäällikkö. Valvontaohjelman toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan tulevien vuosien suunnittelua varten. Valvontaohjelmasta ja sen toteutumisesta laaditaan vuosittain yhteenveto ympäristölautakunnalle.

Ympäristönsuojelulain (muutos 1166/2018) 205 §:n ja jätelain (muutos 834/2017) 144 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun valvontaohjelmaan perustuvista määräaikaistarkastuksista ja ohjelmaan perustuvista muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä. Valvontamaksu peritään vahvistetun taksan mukaisesti.

Ympäristönsuojelun valvontaohjelma vuodelle 2026

Yhteenveto ympäristönsuojelulain mukaisista suunnitelmallisista tarkastuksista 2026

Yhteenveto suunnitelmallisista ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien kohteiden tarkastuksista toimialoittain ja kunnittain vuonna 2026 on esitetty alla. Valvontakohteita on yhteensä 187 kpl, joista vuonna 2026 tarkastetaan 59 kpl.

Taulukko 1 Ympäristönsuojelulain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset vuonna 2026.

Toimiala	Suunnitellut tarkastukset / kohteet yht.					
	Heinävesi	Joroinen	Leppävirta	Pieksämäki	Varkaus	Yhteensä
Metalliteollisuus/ pintakäsittelylaitokset	0	0	0	0/1	1/1	1/2
Energian tuotanto	0/1	0/2	0/3	0/6	0/3	0/15
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	1/4	0/4	1/5	2/10	1/14	5/37
Org. liuottimia käyttävä toiminta	0	0	0	0/1	0	0/1
Maaperän aineiden otto/ kivenlouhinta ja murskaus	9/10	4/10	4/13	11/16	0/2	28/51
Asfalttiasemat	1/3	1/2	0/1	1/1	0	3/7
Mineraalituotteiden valmistus	0/1	0	0	0/1	0/2	0/4
Eläinsuojat	1/3	5/9	5/9	0/9	0	11/30
Liikenne/ varikot, moottoriurheiluradat ja lentopaikat	0	0/1	0	0/3	0/1	0/5
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely	1/3	0/2	1/3	1/3	3/10	6/21
Muu toiminta/ ampumaradat, krematoriot ja lemmikkieläinten polttolaitokset	0/1	0/1	1/2	1/5	2/2	4/11
Naapuruussuhdelain 17 §:n mukainen toiminta	0/1	0	0/1	1/1	0	1/3
Yhteensä	13/27	10/31	12/37	17/57	7/35	59/187

Yhteenveto jätelain mukaisista suunnitelmallisista tarkastuksista 2026

Jätelain 100 §:n mukaisia jätteiden ammattimaisia keräyspaikkoja on yhteensä 230 kpl, joista vaarallisten jätteiden keräyspaikkoja on yhteensä 11 kpl. Vaarallisten jätteiden valvontakohteet on tarkastettu vuosina 2023–2024. Jätelain 100 §:n mukaisia valvontatarkastuksia tehdään Joroisten, Leppävirran ja Varkauden alueella.

Taulukko 2 Jätelain mukaiset suunnitelmalliset tarkastuksen vuonna 2026.

Jätelain 100 §:n mukaiset kohteet	Suunnitellut tarkastukset / kohteet yht.					
	Heinävesi	Joroinen	Leppävirta	Pieksämäki	Varkaus	Yhteensä
Toiminnanharjoittajat	0/4	4/5	6/7	0/6	3/5	13/27
Keräyspaikat	0/19	15/17	25/27	0/132	30/35	70/218

Yhteenveto merenkulun ympäristönsuojelulain mukaisista suunnitelmallisista tarkastuksista vuonna 2026

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaan sataman jätehuoltosuunnitelma on päivitettävä ja esitettävä valvontaviranomaiselle vähintään viiden vuoden välein. Satamien jätehuoltosuunnitelmat on otettu osaksi valvontaohjelmaa vuodesta 2026 alkaen. Huvivenesatamia, jotka ovat tehneet jätehuoltosuunnitelman on yhteensä 5 kpl. Vuonna 2026 tarkastetaan kolme jätehuoltosuunnitelmaa.

Taulukko 3 Merenkulun ympäristönsuojelulain mukaiset tarkastukset vuonna 2026.

Merenkulun ympäristönsuojelulain nojalla rekisteröity huvivenesatama	Suunnitellut tarkastukset / kohteet yht.					
	Heinävesi	Joroinen	Leppävirta	Pieksämäki	Varkaus	Yhteensä
	0/1	1/1	2/2	-	0/1	3/5

Ympäristönsuojelun valvontaohjelman 2025 toteutuminen

Ympäristönsuojelulain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset

Valvontaohjelman mukaan vuonna 2025 suunniteltiin tehtävän 78 tarkastusta ympäristönluvanvaraisiin ja rekisteröitäviin kohteisiin. Ympäristöluvallisista maa-ainesten ottopaikoista jäi tarkastamatta 17 kpl, koska kohteessa ei ilmoitettu olevan toimintaa v. 2025 aikana. Leppävirralla yhden asfalttiaseman toiminta oli loppunut, joten kohteelle ei tehty suunnitelman mukaista tarkastusta vuonna 2025. Pieksämäellä ja Joroisissa asfalttiasematoimintaa ei ollut aloitettu kahdella kohteella, jolloin tarkastus on siirtynyt vuodelle 2026. Heinävedellä asfalttiasemien tarkastukset tehtiin suunnitelman mukaisesti.

Pieksämäeltä yksi polttoaineiden jakelupisteiden tarkastuksista sekä Heinävedeltä yksi jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittelyn tarkastuksista siirtyi vuodelle 2026. Eläinsuojien osalta Heinävedeltä ja Leppävirralla siirtyi molemmista yksi tarkastus vuodelle 2026. Ampumaratojen osalta muut tarkastettiin, mutta

Leppävirralla yksi ampumarata ei ollut aloittanut toimintaa, joten tarkastus siirtyi vuodelle 2026. Energiatuotantolaitoksien osalta vuoden 2025 valvontaohjelmaan oli merkitty Leppävirralla kolme tarkastusta vuodelle 2025. Nämä kohteet oli kuitenkin valvontasuunnitelman mukaisesti tarkastettu jo vuonna 2024, joten niille ei tehty tarkastetusta vuonna 2025.

Näin ollen toteutuneita tarkastuksia tehtiin vuonna 2025 yhteensä 49 kpl, eli suunnitelluista tarkastuksista toteutui 92 % (49/53). Tarkastuksia on siirtynyt vuosittain eteenpäin aina, jos kohteessa ei ole ollut toimintaa tai toimintaa ei ole aloitettu. Tällaisia kohteita oli yhteensä 22 kpl, jotka on vähennetty kokonaismäärästä. Lisäksi kokonaismäärästä on vähennetty kolmen energiantuotantolaitoksen suunnitelman mukainen tarkastus.

Alla on yhteenveto vuoden 2025 toteutuneiden tarkastusten määrästä suhteessa suunniteltujen tarkastusten määrään toimialoittain ja kunnittain kohteissa, joissa oli toimintaa.

Taulukko 4 Ympäristönsuojelulain mukaiset toteutuneet tarkastukset vuonna 2025.

Toimiala	Toteutuneet/suunnitellut tarkastukset 2025					
	Heinävesi	Joroinen	Leppävirta	Pieksämäki	Varkaus	Yhteensä
Metalliteollisuus/ pintakäsittelylaitokset	-	-	-	-	-	0/0
Energian tuotanto	-	1/1	0/3	-	-	1/4
Polttoaineiden valmistus tai kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	1/1	2/2	1/1	6/7	7/7	17/18
Org. liuottimia käyttävä toiminta	-	-	-	-	-	0/0
Maaperän aineiden otto/ kivenlouhinta ja murskaus	0/3*	2/5*	2/7*	2/9*	1/1	7/25
Asfalttiasemat	2/2	0/1*	0/1***	0/1*	-	2/5
Mineraalituotteiden valmistus	-	-	-	1/1	-	1/1
Eläinsuojat	2/3	1/1	3/4	2/2	-	8/10
Liikenne/ varikot, moottoriurheiluradat ja lentopaikat	-	-	-	1/1	-	1/1
Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely	1/2	-	1/1	2/2	2/2	6/7
Muu toiminta/ ampumaradat, krematoriot ja lemmikkieläinten polttolaitokset	-	1/1	1/2**	3/3	-	5/6
Naapurussuhdelain 17 §:n mukainen toiminta	1/1	-	-	-	-	1/1
Yhteensä	7/12	7/11	8/19	17/26	10/10	49/78

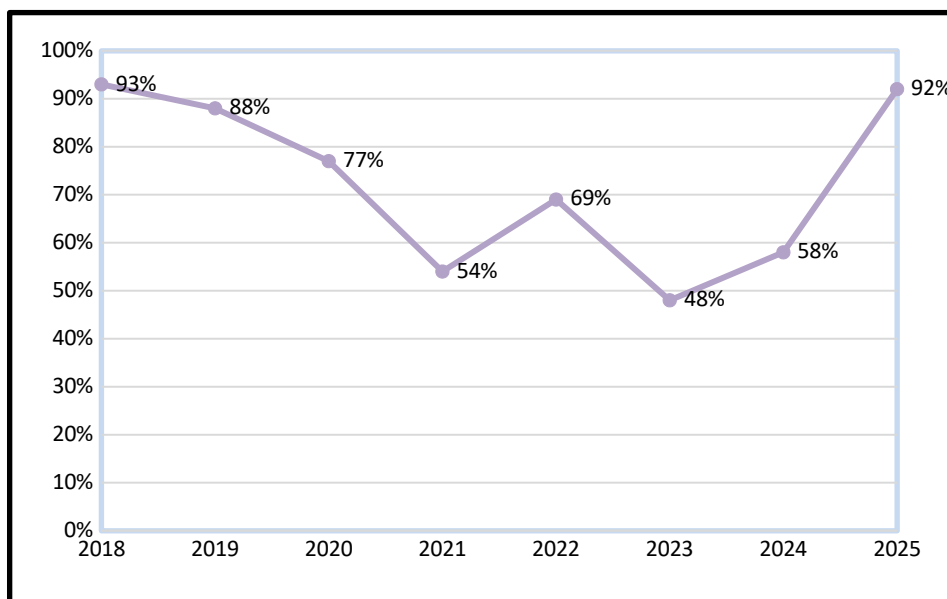
* Toimintaa ei ole ollut, ** Toimintaa ei ole aloitettu, *** Toiminta loppunut

Suunnitelmallisia tarkastuksia toteutui vuonna 2025 ennätysmäärä, joka johtui muun muassa jakeluasemien suunnitelmallisten tarkastuksen suuresta määrästä. Näitä tarkastuksia oli siirtynyt aiemmilta vuosilta vuodelle 2025. Kokonaisuudessaan suunnitelmallisista tarkastuksista ainoastaan yksittäiset tarkastukset siirtyivät seuraavalle vuodelle. Näin ollen valvontaohjelma on toteutunut hyvin vuonna 2025.

Taulukko 5 Ympäristönsuojelulain mukaisten tarkastuksien toteuma vuosilta 2018–2025.

Vuosi	Toteutuneet tarkastukset	Suunnitellut tarkastukset	Valvontaohjelman toteuma %
2018	43	46	93
2019	35	40	88
2020	23	30	77
2021	13	24	54
2022	29	42	69
2023	19	40	48
2024	33	57	58
2025	49	53	92

Kuva 1 Ympäristönsuojelulain mukaisten tarkastusten toteuman kehitys vuosien 2018–2025 aikana.

Jätelain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset

Valvontaohjelman mukaan vuonna 2025 ei ollut suunnitelmallisia jätelain mukaisia tarkastuskohteita.

LIITTEET

Liite 1. Toimialakohtainen luokitus ympäristönsuojelulain mukaisille valvontakohteille vuonna 2026

Liitteet 2 a-e. Ympäristönsuojelulain mukaiset valvontakohteet kunnittain ja toimialoittain vuonna 2026 (EI JULKINEN)

Liitteet 3 a-e. Jätelain mukaiset valvontakohteet kunnittain vuonna 2026 (EI JULKINEN)

Liite 4. Merenkulun ympäristönsuojelulain mukaiset valvontakohteet kunnittain vuonna 2026 (EI JULKINEN)